

Samen rondom het kind

Educatief partnerschap: samenwerking ouders en professionals

Verhalen uit
de praktijk

Gemeente Utrecht

www.utrecht.nl/onderwijs

Voorwoord

Opvoeden is niet altijd even makkelijk. Er komt veel bij kijken. Gelukkig hoef je het als ouder niet alleen te doen. In Utrecht hebben we de laatste jaren gewerkt aan een cultuur waarin thuis, school en de buurt samen om het kind heen staan.

Gelijke kansen in het onderwijs staat hoog op de agenda. Ieder kind verdient een goede start op de basisschool. Ongeacht of je ouders hoog- of laag opgeleid, arm of rijk zijn. Kinderen 'leren' echter al heel veel vóórdát ze naar school gaan. Ouders kunnen thuis al veel doen om de ontwikkeling van hun jonge kind te stimuleren. Organisaties als het consultatiebureau, Spelenderwijs, de bibliotheek en VoorleesExpress zijn belangrijke partners in het voorschoolse veld. Zij hebben de afgelopen jaren veel tijd en energie gestoken in de samenwerking met ouders. Als ouders en professionals elkaar versterken heeft een kind de beste kansen op een optimale ontwikkeling. In Utrecht noemen we dit *educatief partnerschap*.

Als wethouder onderwijs weet ik hoe belangrijk educatief partnerschap is. De afgelopen jaren hebben we dan ook veel geïnvesteerd in beleid dat gericht is op het voorkomen en bestrijden van onderwijsachterstanden van jonge kinderen (OAB-middelen).

Laten we ons de komende jaren blijven inzetten om op deze manier verder te gaan. Het versterken van de relatie tussen ouders en professionals leidt tot meer begrip, vertrouwen en mooie dialogen. Waarbij iedereen vanuit zijn eigen verantwoordelijkheid bijdraagt aan de optimale ontwikkeling van de kinderen in onze stad.

In dit boekje staan mooie voorbeelden en verhalen van ouders en professionals. Verhalen die inspireren en laten zien wat die samenwerking oplevert. Maar ook met ideeën om zelf thuis met je kind aan de slag te gaan, zoals spelenderwijs leren, knutselen of voorlezen. Het zijn voorbeelden waar we als Utrecht trots op mogen zijn.

Ik wens u veel leesplezier en hoop dat u door deze verhalen net zo geïnspireerd raakt als ik.

Met vriendelijke groet,

Jeroen Kreijkamp
Wethouder Onderwijs

Inhoud

04

Achtergrond
Het Utrechts
Kwaliteitskader

05

**Een exclusief
momentje**
BoekStart

07

**Instrumenten voor
een beter gesprek**
Cadeautjes van het
consultatiebureau

09

**Thuis zie je hoe het
écht met hem gaat**
Peuterhuisbezoek

11

Goed, beter, best
Cursus voor ouders
van peuters

13

**Papa in de
houdgreep**
Ouderfestival

15

**In een goed gesprek
ontstaat iets**
Gesprekken tussen
ouders onderling

17

**Peuters naar de bieb,
bieb naar de peuters**
Samenwerking biblio-
theek en peutercentra

19

**Samen naar de
basisschool**
Warme overdracht

21

**Veel meer dan alleen
voorlezen**
Ouders over de
VoorleesExpress

22

Hou leren leuk
Schoolaanbod
voor thuis

24

Vaders in de spotlight
Activiteiten voor en
door vaders en
kinderen

26

**Twee auto's =
acht wielen**
Spelenderwijs
thuis leren

28

**Iedereen kan
schitteren**
Workshops van
ouders voor kinderen

Achtergrond

Het Utrechts Kwaliteitskader – educatie van het jonge kind

Het Utrechts Kwaliteitskader – educatie van het jonge kind (UKK) is een van de resultaten van het project Nu voor later, een jarenlang onderzoek van het Utrechtse werkveld en de wetenschap gericht op kwalitatief goede opvang en educatie. Deze investering, vanuit de OAB-middelen (onderwijsachterstandenbeleid), heeft geleid tot versterking van de kwaliteit van het professionele handelen. In het UKK wordt het belang van educatief partnerschap met ouders beschreven en wordt benadrukt dat dit onderwerp voortdurende aandacht en investering vraagt.

In Utrecht vinden we kwalitatief goede opvang en educatie van groot belang voor de ontwikkeling van jonge kinderen. Een randvoorwaarde voor goede opvang en educatie is dat ouders, pedagogisch medewerkers en leerkrachten goed met elkaar samenwerken. Zo worden de leefwereld en de systeemwereld met elkaar verbonden en kunnen ouders en professionals elkaar versterken.

Samenwerken is dus noodzaak. De visie op educatief partnerschap met ouders komt aan de orde in hoofdstuk 3 van het boekje Utrechts Kwaliteitskader – educatie van het jonge kind. De belangrijkste uitgangspunten van educatief partnerschap zijn: een gemeenschappelijk doel, wederkerigheid, respect, maatwerk en dialoog.

1. Een gemeenschappelijk doel

Ouders en professionals hebben een gemeenschappelijk doel, namelijk de optimale ontwikkeling van het kind: cognitief, creatief en sociaal-emotioneel. Zij hebben hierin verschillende en soms overlappende verantwoordelijkheden.

2. Wederkerigheid

Ouders en professionals nemen een gelijkwaardige positie in en gaan een partnerschap aan met evenwichtige verantwoordelijkheden en verwachtingen. Essentieel bij de samenwerking is dat deze gebaseerd is op tweerichtingsverkeer.

3. Respect voor de achtergrond van de ouders

Bij een gelijkwaardige samenwerking hoort respect. Niet alleen 'gewoon' respect van mens tot mens, maar ook respect voor de sociale en culturele achtergrond van de ouders, de gezinsvorm, de opvoedingsstijl en de eventuele eigen taal van ouders en kind.

4. Maatwerk

Samenwerken met ouders is maatwerk. Houd rekening met alle individuele verschillen die er zijn.

5. Dialoog

Een dialoog is meer dan het uitwisselen van ervaringen; ouders en professional bespreken gezamenlijk wat er nodig is voor een optimaal ontwikkel- en leerproces van het kind. Kenmerkend aan de professionele dialoog is dat alle uitgangspunten van educatief partnerschap met ouders erin doorklinken: het gemeenschappelijke doel, wederkerigheid, respect en maatwerk.

Meer lezen? Kijk dan op
www.nuvoorlaterutrecht.nl/documenten
en ga naar het UKK.

Een exclusief momentje

Bibliotheek: BoekStart

Voorlezen aan baby's, die nog helemaal niet begrijpen wat je zegt? Waarom zou je? Toch is lezen met baby's wel degelijk iets om serieus te nemen. Dagmar Heijtzze, specialist taal & lezen jeugd bij Bibliotheek Utrecht, legt uit.

'Iedereen in Utrecht die een baby krijgt, ontvangt van ons een uitnodiging om naar de bibliotheek te komen. Daar kun je gratis en voor niets een koffertje ophalen met boekjes en andere leuke dingen voor je baby. En je kunt meteen, ook gratis, je baby inschrijven als lid van de bibliotheek.

Ik vind dit een fantastische service. Boeken zijn belangrijk, óók voor baby's. Nog lang niet iedereen weet dat. Ouders vertellen mij: ik wist niet dat je met een baby al kon lezen, en al helemaal niet dat dat ook nog ergens goed voor is. Maar dat is het dus wel.'

Kijken, vasthouden, knijpen

'Baby's communiceren vanaf uur één. Daar kun je wat mee. Het is fijn om te luisteren naar mama's stem, om te kijken naar het boekje, het vast te houden, erin te knijpen. Al die dingen hebben een positieve invloed op de ontwikkeling van taal en spraak. Tegelijk is het een heerlijk exclusief momentje met mama. Daarom bestaat BoekStart.' 'Zei ik mama? Dat was een automatisme. Het is juist heel belangrijk dat ook vaders voorlezen. Daar is onderzoek naar gedaan: voorlezende vaders zijn zelfs nog belangrijker dan voorlezende moeders. Dus vaders, ga voorlezen. Meer, of weer, of alsnog.'

'Ouders nemen lezen met hun baby nu serieuzer'

Een bibliotheek op loopafstand

'BoekStart loopt goed in Utrecht. Ongeveer tweederde van alle jonge ouders komt het koffertje ophalen. Wat daarbij helpt, is dat we hier veel bibliotheken hebben. Iedereen heeft wel een bibliotheek op fietsafstand, de meeste Utrechters zelfs op loopafstand.'

'Wat ook helpt, is dat we in Utrecht een sterk netwerk hebben rond de ontwikkeling van jonge kinderen. De Jeugdgezondheidszorg, de bibliotheken, de VoorleesExpress: wij weten elkaar uitstekend te vinden.'

Dat zorgt voor zichtbaarheid en naamsbekendheid van BoekStart.'

'Dankzij BoekStart komen mensen in de bibliotheek die daar anders niet waren gekomen. Het haalt een drempel weg. Ouders nemen lezen met hun baby ook serieuzer. Ze gaan dan bijvoorbeeld even apart van de andere kinderen met de baby lezen. Omdat ze snappen dat het belangrijk is. Een prachtig resultaat.'

'Vaders, ga voorlezen'

'Ik ben heel tevreden. Toch zou ik willen dat elke ouder BoekStart kent. Zeg je baby, dan zeg je BoekStart. We kunnen samenwerken met nog meer partijen. Denk aan asielzoekerscentra, buurtteams, moeder-babygroepen. Hoe meer hoe beter!'

Wat is BoekStart?

- BoekStart is een landelijk leesbevorderingsprogramma voor ouders van kinderen tot vier jaar.
- BoekStart wordt uitgevoerd door de bibliotheek en ondersteund door de gemeente en het consultatiebureau.
- In Utrecht hebben alle bibliotheken en alle consultatiebureaus van de Jeugdgezondheidszorg een BoekStarthoek.
- Bij BoekStart hoort ook een training tot voorleescoördinator. Zo'n 35 pedagogisch medewerkers van de peutercentra van Spelenderwijs zijn hiervoor opgeleid.

‘Iedere ouder heeft een wens voor zijn kind’

Instrumenten voor een beter gesprek

Jeugdgezondheidszorg: kraamcadeautjes en uitdeelkaartjes

Jeugdverpleegkundige Casper Fioole geeft graag slabbetjes en kaartjes weg. Hij vertelt hoe deze kleine cadeautjes zijn werk makkelijker maken: ze helpen hem om ouders te helpen.

‘Onze eerste kennismaking met ouders en kinderen is het huisbezoek als de baby ongeveer twee weken oud is. Sinds kort nemen we dan een cadeautje mee: een slabbetje waarop staat wat een kindje nodig heeft, zoals eten, drinken, aandacht, liedjes. Een leuk ding! En ook handig, want door dat slabbetje kunnen we meteen vertellen met wat voor onderwerpen ouders bij ons terecht kunnen. Het is wel nog een testversie. Binnenkort komt er een nieuwe variant.’

‘Veel ouders denken bij het consultatiebureau als eerste aan eten, slapen en vaccinaties. Met dit slabbetje brengen we het gesprek op andere onderwerpen, die ook aan de orde komen, zoals taalontwikkeling en het stimuleren van je kind. Ik vind het een mooi instrument.’

Breinbouwers

'Tijdens een consult geef ik soms breinbouwers, dat zijn kaartjes per leeftijdscategorie, waarop staat hoe je spelenderwijs je kind kunt stimuleren met taal. Je hoeft niet te wachten tot je kind zelf kan praten, ook met een baby van vier maanden kun je al talige spelletjes doen. Niet alle ouders zijn zich daarvan bewust.'

'De kaartjes zet je in als ze ertoe doen. Het moet geen vinkje op een lijstje worden. Als het gesprek over ontwikkeling gaat, vind ik het tof om breinbouwers te kunnen geven. Ik vind het ook super dat ik dit gereedschap heb gekregen om mijn werk makkelijker te maken. Want dat doet het. Het maakt het gesprek makkelijker en het brengt ouders op nieuwe ideeën.'

Compliment

'Waar het allemaal om gaat is een goed gesprek. Ik begin met een compliment: er is altijd wel iets waarmee je ouders een goed gevoel kunt geven. Daarna bespreek ik dingen op een positieve manier. Ik vraag de ouders naar hun wensen voor hun kind. Elke ouder heeft een wens voor zijn kind. Hier in Overvecht gaat het vaak over taal. Ouders willen dat hun kind goed Nederlands leert. Gaat het gesprek over gewicht en is het kind te zwaar, dan vraag ik ook weer: wat zou je willen voor je kind? Dan willen ze bijvoorbeeld graag dat hij straks op school niet buiten de groep komt te staan. Daar kun je op aansluiten: wat kun je doen om dit te bereiken? Voorkomen of beperken is beter dan genezen! Dat geldt ook voor ontwikkelingsachterstanden.'

Geldzorgen

'Een moeilijk punt is geldzorgen. Ik bedoel dan niet het rondkomen van weinig geld, maar het wakker liggen van de schulden. We wijzen mensen op de buurtteams, maar vaak zijn we al een paar gesprekken verder voordat het probleem goed op tafel ligt. Daar zou ik ook wel een "slabbetje" voor kunnen gebruiken.'

Wat zijn breinbouwers?

Breinbouwers zijn kaartjes met tips voor ouders en kinderen samen. Op elk kaartje staat een afbeelding en een uitleg. Een paar voorbeelden.

- Zing een kinderliedje terwijl je je kind verschoont. Verander de tekst zo dat de naam van je kind erin zit.
Waarom: je kind zal taal en woorden leuk gaan vinden. Dat helpt hem bij het leren praten.
- Vertel je kind wat je aan het doen bent.
Waarom: je kind leert begrijpen dat woorden en dingen bij elkaar horen.
- Kijk samen met je kind in de spiegel. Jullie hebben allebei een neus en een mond. Maar die van jou zijn groter. Trek een gekke bek!
Kan je kind dat ook?
Waarom: je kind leert verschillen te herkennen. En: samen leuke dingen doen zorgt voor een fijn contact.

Elissa en Levinio staan niet op de foto

Thuis zie je hoe het écht met hem gaat

Jeugdgezondheidszorg: peuterhuisbezoek

Het peuterhuisbezoek is terug van weggeweest. Jeugdverpleegkundigen, kinderen én ouders zijn er blij mee. Elissa en Levinio kregen Maroesja op bezoek.

Elissa, moeder van Levinio (18 maanden):

Een eigenwijs jochie

‘Levinio is altijd heel stil op het consultatiebureau. Thuis is hij vrolijk en open en gezellig. Je ziet hier veel beter hoe het écht met hem gaat. Daarom vond ik het fijn dat Maroesja vanochtend langs kwam. We hebben van alles besproken. Levinio is nogal een weglopertje. Kun je roepen wat je wil, hij loopt rustig de andere kant op. Maroesja gaf als tip om op zijn ooghoogte te gaan zitten, en dan rustig te zeggen: we gaan nu dáárheen. Ik hoop dat het helpt. ’t Is een eigenwijs jochie.’

Meer tijd

‘Het prettige van een huisbezoek is ook dat je meer tijd hebt. Je kunt goed laten zien hoe alles loopt thuis. Ik kan me ook voorstellen dat je tijdens zo’n bezoek grote problemen eerder bespreekt dan op het consultatiebureau. Bij ons is niets speciaals aan de hand. Maar tips zijn altijd welkom. Vervolgens bepaal ik zelf wat ik ermee doe. We hebben het bijvoorbeeld ook gehad over helpen met zindelijk worden. En over de voorschool. Ik weet nu dat ik Levinio daar al voor kan aanmelden en ik weet hoe ik dat moet doen. Allemaal handige dingen om te weten. En het was nog gezellig ook.’

‘Allemaal handige dingen om te weten. En het was nog gezellig ook’

Maroesja Klinkert, jeugdverpleegkundige:

Fijn en waardevol

‘Het peuterhuisbezoek is terug van weggeweest. Rond veertien maanden zie ik het kind en de ouders op het laatste zuigelingenconsult met vaccinatie, en dan stel ik voor om langs te komen als hun kind anderhalf jaar oud is. Niet bij iedereen, gewoon op basis van mijn eigen inschatting. En natuurlijk alleen als de ouders dat zelf ook willen. Ik bied het aan, omdat het fijn en waardevol kan zijn. Dat werkt heel prettig.’

Vertrouwen

'Ik zie het als een soort ijkpunt, een start van een nieuwe fase. In het eerste jaar zien we kinderen en ouders bijna elke maand. Dan denken ze ook makkelijker aan ons als ze een vraag hebben. In de peutertijd raken we een beetje buiten beeld. Ouders hóeven natuurlijk niet naar ons toe te komen als er wat is, maar ik vind het wel belangrijk dat ze weten dat we er zijn voor hen. Het peuterhuisbezoek helpt daarbij. Je vergroot het vertrouwen.'

Aandacht

'Bij mensen thuis heb je meer rust en meer tijd. Je hoort en ziet veel meer dan aan je bureau. We haken in op wat de ouder zelf wil vertellen. Alle ouders praten graag over hun kind. We gaan in gesprek over wat ze al doen om de ontwikkeling van hun kind een handje te helpen en eventueel hoe dat nog versterkt kan worden. Dus: gaan ze regelmatig naar buiten met hun kind, praten ze veel met het kind, zijn er boekjes in huis en lezen ze voor, is er speelgoed en lukt het spelen? Een huisbezoek biedt veel aanknopingspunten om het daarover te hebben. Zo hadden de ouders van Levinio een leuk prentenboekje in huis, moeder en kind gingen spontaan samen plaatjes aanwijzen. Levinio bleek al waanzinnig veel plaatjes te herkennen en de woorden te benoemen. Het enthousiasme van Levinio en de trots van de ouders vond ik mooi om te zien. We hebben hetzelfde doel voor ogen: dat het goed gaat met hun kind. En kinderen vinden het vaak ook leuk, al die aandacht.'

Problemen vóór zijn

'Als iemand ons belt, bijvoorbeeld over een kind met een slaapprobleem, dan speelt dat vaak al langere tijd. Tijdens een huisbezoek komt slapen ter sprake, net als bijvoorbeeld eten en driftbuien, ook als dat gewoon goed gaat. Zo kun je heel wat problemen vóór zijn. Ik ben erg blij dat het peuterhuisbezoek er weer is. Het is goed voor ons, voor de ouders en voor de kinderen.'

'Alle ouders praten graag over hun kind'

Ouders over het peuterhuisbezoek

Dit zeggen andere ouders over het peuterhuisbezoek:

- Het kind is in de eigen omgeving en daardoor meer zichzelf.
- Je hoeft niet in te pakken en ergens naartoe te gaan.
- Het gesprek is persoonlijker en informeler.
- Het gesprek gaat dieper.

Goed, beter, best

Spelenderwijs: cursus voor ouders

Moeder Najoua heeft veel gehad aan de cursus 'Goed, beter, best' op peutercentrum Op Dreef in Overvecht. Samen met pedagogisch medewerker Jaccie Opmeer vertelt zij over haar ervaringen.

Najoua: 'Mijn eerste kind zat hier op het peutercentrum toen ik hoorde over een speciale cursus voor ouders. Ik vond het meteen een goed idee. Ook wel spannend: ga ik alles wel begrijpen? Ik sprak nog niet goed Nederlands. Maar ik wilde zo graag leren! Nu ben ik blij dat ik het heb gedaan.'

Jaccie: 'Het is een cursus van Alsare, om ouders te helpen met taal en opvoeding. De lessen sluiten aan bij wat wij met de kinderen doen. Wij geven de thema's door waar wij mee werken, zij maken er een ouderles van.'

Bouwhoek en keukenhoek

Najoua: 'Ik heb heel veel geleerd. Bijvoorbeeld over spelen. Ik snap nu dat spelen heel belangrijk is en goed voor een kind. En hoe je met je kind samen kunt spelen. En de woorden die erbij horen. Er is een bouwhoek en een keukenhoek,

ik weet wat de kinderen daar doen en waarom ze dat doen. Met alles wat ik leerde, kon ik thuis verder.'

Jaccie: 'Voor ons is het ook fijn, de ouders die deze cursus volgen zijn veel meer betrokken omdat ze begrijpen wat wij hier doen. Daarom zijn we na de cursus verdergegaan met af en toe een ouderbijeenkomst. Dan vertellen we wat het thema is en leggen we spelletjes uit. Zo proberen we het te borgen. We krijgen een steeds betere band met deze ouders.'

Kamer opruimen

Najoua: 'Het ging ook vaak over opvoeding. Hoe stel je grenzen? Hoe geef je aandacht? Wat doe je als je kind zijn kamer niet wil opruimen? Dan kun je bijvoorbeeld zeggen: je moet opruimen. Maar je kunt je kind beter even meenemen naar zijn kamer en samen kijken wat er netjes is en wat niet. Het gaat er dan om h oe je je kind aanspreekt. En ik heb gemerkt: het werkt echt.'

'We krijgen een steeds betere band met ouders'

Nieuwe contacten

Jaccie: 'Wat ik heel mooi vind om te zien is dat de deelnemende ouders elkaar ook leren kennen. Ze doen nieuwe contacten op, praten met elkaar, ook buiten de les.'

Najoua: 'Ik heb inderdaad een nieuwe vriendin door de cursus. Omdat je zo veel nieuwe dingen leert, is het interessant om verder te praten over alles. De lessen waren trouwens ook erg gezellig. We leren veel, maar we lachen ook veel.'

Gewoon vragen

Jaccie: 'Ik zie de moeders groeien. Sommigen komen hier heel onzeker binnen, durven niets te vragen. Na de cursus hebben ze veel meer zelfvertrouwen.'

Najoua: 'Dat geldt voor mij zeker. En dat heb ik ook letterlijk zo geleerd in de cursus: als er iets is, of als je iets niet begrijpt, gewoon vragen!'

Over de cursus Goed, beter, best

Door:	Alsare, Rotterdam
Voor:	alle ouders van peuters
Duur:	12 weken, een dagdeel per week, plus eventueel vervolgcursus
Onderwerpen:	taal, opvoeding en betrokkenheid bij het onderwijs

Gemaakt door: Jaccie Opmeer

Papa in de houdgreep

Spelenderwijs: ouderfestival

Op een mooie zondagochtend bezochten honderden mensen het ouderfestival van Spelenderwijs om samen met hun peuter te knutselen, stoeien, dansen, schilderen en nog veel meer. Een daverend succes.

Anneke Rijks-Prinsen vertelt hoe kinderen opbloeien bij gezamenlijke activiteiten.

'Het was een kolfje naar mijn hand: de oproep van Spelenderwijs aan ouders om eens mee te denken over een ouderfestival. Mijn dochter zat toen op de Blokkendoos. Ik werk zelf met kinderen en creativiteit en ik houd van organiseren. Tijdens de eerste brainstorm besloten we al dat we activiteiten wilden voor ouders en kinderen samen. Dat het gezellig en feestelijk moest worden.

De organisatie deden we met z'n vijven, drie ouders en twee managers van Spelenderwijs.'

Extra tafel in de gang

'De samenwerking verliep ronduit fantastisch. Vanaf het eerste begin voelden wij als ouders ons volkomen gelijkwaardig aan de medewerkers van Spelenderwijs.'

Anneke Rijks-Prinsen (links) en Myrna Schultze

Het ging vanzelfsprekend, makkelijk en prettig. Ik voelde me welkom. “De belangstelling was overweldigend. Uit alle wijken van de stad kwamen ouders naar de Musketon in Lunetten. Daar konden ze meedoen aan workshops voor ouder en kind. Ik gaf tekenen en schilderen. Verder was er traktaties maken, judo, yoga, muziek, schminken, dans.... Echt van alles. Alle workshops zaten barstensvol. Op een gegeven moment heb ik de deur maar opengezet en een extra tafel in de gang geplaatst.’

‘Reken maar dat ze dit thuis ook willen’

“Ik kan niet tekenen”

‘Sommige ouders zeiden: maar ik kan helemaal niet tekenen. Daar gaat het dus ook niet om. Het gaat om samen met je kind creatief zijn, je verbeelding laten werken. Het maakt ook niet uit of het schilderij straks bij de bank past. Daar denkt je kind niet aan. Die is gewoon gezellig met papa of mama iets aan het maken.’

‘Zo was het bij de andere workshops ook: we laten zien wat je allemaal voor leuke dingen met je kind kunt doen, ook thuis. Zodat ouders ideeën meenemen waar ze later mee verder kunnen gaan. Leuke, gezellige ideeën. Is dat nuttig? Ja! Samen dingen doen met je kind is ontzettend zinvol. Als een kind voelt dat zijn ouders belangstelling hebben voor waar hij mee bezig is, sterkt dat zijn zelfvertrouwen. Ouders kunnen dan beter aansluiten op zijn wereld. Daar bloeit een kind van op.’

Zondagochtend

‘We hebben goed nagedacht hoe we zo veel mogelijk ouders konden bereiken met ons festival. Zo zijn we uitgekomen op een zondagochtend, met lunch, en gratis. Voor veel ouders was het gewoon een leuk uitje. En inspirerend was het ook. Ik weet zeker dat er mensen waren die normaalgesproken nooit met hun kinderen knutselen of dansen, en die dat nu wel gaan doen.’

‘Dankzij het succes van het ouderfestival stappen ouders denk ik ook makkelijker in bijvoorbeeld een oudercommissie. Het is gewoon voor alle partijen goed om gezelligheid en educatie te combineren. Ik hoop echt dat dit soort dingen zich gaat uitbreiden als een olievlek.’

Myrna Schultze, manager Spelenderwijs:

Het nut van leuk

‘Elke dag laten ouders hun dierbaarste bezit bij ons achter. Dat maakt ouders tot onze natuurlijke partners: wij hebben een gezamenlijk belang, namelijk het welzijn van het kind. Daarom zijn ouders voor ons ontzettend belangrijk.’

‘Het festival was vooral enorm leuk. Nooit eerder zag ik een zaal vol vaders met hun kind een peuterdansje doen. Ik vond het een eye-opener, al die actieve vaders. En kinderen die bij de judoworkshop hebben geleerd hoe ze papa in de houdgreep kunnen nemen, reken maar dat ze dat thuis dan ook willen. Die gezelligheid samen, dat stimuleren wij graag. Daar kun je verder nog hoogdravende doelen aan hangen,

zoals “investeren in de relatie met ouders”, en dat is ook een doel, maar als je het zo noemt zou je mij als moeder in elk geval niet meekrijgen.’

‘Je kunt het ook “een leuk uitje” noemen, met een veel groter effect. Sowieso geloof ik in het nut van leuk: het is belangrijk dat we met elkaar lol hebben gemaakt. Voor de relatie, als inspiratie voor thuis, voor de betrokkenheid van ouders bij hun kind. En dus uiteindelijk: voor het kind.’

‘We gaan er mee verder, want dit is ontzettend waardevol’

In een goed gesprek ontstaat iets

Spelenderwijs: ouders praten met elkaar over samenwerking

Ouders van peuters praten met elkaar over de samenwerking tussen henzelf en de medewerkers van Spelenderwijs. De gespreksleiders zijn ook ouders. Een van hen is Karin Smith.

‘Het idee komt van Spelenderwijs: laat ouders onderling met elkaar praten over de samenwerking. In groepjes van maximaal zes, met begeleiding van een ouder. Ik was een van die gespreksleiders. Er zit dus niemand van Spelenderwijs bij, het zijn alleen maar ouders. Daarmee geven ze ons veel vertrouwen.’

Een beetje pionieren

‘Vorig jaar zijn we begonnen. Ik kreeg eerst een dialoogtraining bij Spelenderwijs. Daarna volgden drie groepsgesprekken, telkens onder leiding van twee ouders. De een leidt het gesprek, de ander maakt aantekeningen. Het verslag gaat naar Spelenderwijs. Het was een beetje pionieren natuurlijk, iedereen deed dit voor het eerst. Maar het is goed bevallen. We gaan er dit jaar mee verder, op andere locaties.’

Een nieuw netwerkje

‘Ik vind het een uitstekend initiatief. Juist omdat ik zelf ook een ouder ben. Zo krijg je vanzelf gelijkwaardigheid in het gesprek. Van de gespreksdeelnemers hoor ik dat ze het prettig vinden om zo met elkaar te praten. Ze krijgen tijd en aandacht, ze kunnen zeggen wat ze op hun hart hebben, ze worden serieus genomen. Bovendien leren ze elkaar kennen. Ik vind het inspirerend en waardevol om ouders te ontmoeten met kinderen in dezelfde leeftijd. Door de samenwerking met Spelenderwijs en de andere gespreksleiders heb ik er ook ineens een nieuw netwerkje bij.’

Positieve feedback

‘Ik denk dat Spelenderwijs met onze gespreksverslagen waardevolle informatie krijgt over de beleving en de behoefte van ouders. Overigens waren de gesprekken absoluut geen klachtenronde. Er kwam veel positieve feedback. Natuurlijk zijn er ook dingen die beter kunnen. Het is fijn om op deze manier een steentje bij te dragen.’

Ook op de basisschool

‘Als gespreksleider zorg ik ervoor dat alle deelnemers zich veilig voelen om te praten en geef ik iedereen aandacht en ruimte om te vertellen. Het is veel luisteren, vooral ook tussen de regels door. Wat de ene ouder zegt raakt ook vaak aan wat de ander wil vertellen. Je ziet dan dat er iets ontstaat in zo’n gesprek. Ik had ook als deelnemer mee kunnen doen, maar mijn dochter zit inmiddels op de basisschool. Wat ik wél interessant vind, is om te kijken of zoiets op haar school ook mogelijk is.’

‘Het is fijn om op deze manier een steentje bij te dragen’

Marjo Dörr, beleidsmedewerker kwaliteit bij Spelenderwijs:

‘Wij willen de samenwerking met ouders versterken. Daarom zijn we altijd nieuwsgierig naar de mening van ouders. Hoe ervaren zij deze samenwerking? Zo zijn we op het idee gekomen om ouders te vragen gesprekken te leiden met andere ouders. Met open gesprekken en anonieme verslagen kunnen we onze kwaliteit verbeteren. Het kost de gespreksleiders natuurlijk wel veel tijd. Daarom krijgen ze hier een vergoeding voor.’
‘We hebben er nu al veel aan gehad! Dat de ouders het prettig vonden, is voor ons óók een mooi resultaat. Alle onderwerpen zijn inmiddels besproken met alle locaties. De verbeterpunten zijn aangepakt. We gaan er dit jaar mee verder, want het is ontzettend waardevol.’

Peutercentra

Spelenderwijs heeft 62 peutercentra waar in totaal zo’n 2200 kinderen naartoe gaan. Het zijn kinderen van 2,5 tot 4 jaar. Zij gaan 5 of 10 uur per week naar een peutercentrum.

Marjo Dörr (links) en Karin Smith

Peuters naar de bieb, bieb naar de peuters

Bibliotheek: bijeenkomsten voor ouders en kinderen van Spelenderwijs

De peuters van Spelenderwijs gaan naar de bibliotheek, en de bibliotheek komt naar de peuters. Waarom? Dinja van der Galiën en Tineke van der Schaaf leggen uit.

Dinja van der Galiën, moeder:

Snel nog een keertje

'Mijn zontje gaat twee dagdelen per week naar De Tol in Vleuten. Als de groep naar de bibliotheek gaat, dan gaat ook echt de hele groep. Ouders of grootouders gaan mee. Het is een fantastisch uitstapje. Het gaat om het stimuleren van lezen en taal. Nu lees ik zelf al veel voor, maar dan nog is het zinvol. Gewoon omdat het zo indrukwekkend is voor kinderen. Ze vinden het al bijzonder dat de juf ergens anders is dan op de groep.'

'Ze gaan er thuis mee aan de slag'

Tineke van der Schaaf (links) en Dinja van der Galiën

En dan dat gebouw, en al die boeken, een mooie voorleesstoel. Iemand van de bibliotheek leest voor. Dat is toch heel anders dan thuis met mama op de bank. Het blijft ze bij. Ze willen graag snel nog een keertje naar de bieb.’

‘Veel ouders schrijven hun kind direct in’

Flinke vorderingen

‘Na het voorlezen doen we een spelletje en kijken we rond in de bibliotheek. Ik hoor alleen maar positieve reacties van andere ouders. Juist de ouders die zelf niet zo snel naar de bibliotheek zouden gaan, hebben er veel aan. Zij gaan nu wél. Vaak schrijven zij hun kind direct in. Sommige kinderen spreken nauwelijks Nederlands. Op het peutercentrum maken ze flinke vorderingen. Het bibliotheekbezoek draagt daar zeker aan bij.’

Tineke van der Schaaf, specialist taal en lezen jeugd van de bibliotheek:

Masterclass voorlezen

‘Tijdens het bibliotheekbezoek staat één prentenboek centraal. Dat boek kennen de kinderen al, want het peutercentrum heeft het al twee weken in huis. We merken inderdaad dat het bibliotheekbezoek een hele belevenis is. Leuk om dat ook van Dinja te horen.’

‘Op het peutercentrum geef ik de ouderbijeenkomsten ‘Leesplezier nu, schoolsucces later’ en de ‘masterclass voorlezen’. Bij de masterclass ligt het boek van tevoren al op de tafels. Eerst bekijken ouder en kind samen het boek. Daarna zitten we in de kring, de ouders achter hun kind, en lees ik voor. Vervolgens praat ik apart met de ouders over voorlezen. Het boek krijgen ze mee naar huis.’

Boek zonder tekst

‘Ik doe voor hoe ouders kunnen voorlezen. In het nagesprek wil ik ouders, in hun drukke leven, stimuleren om toch tijd te maken voor voorlezen. Ik vraag naar hun eigen ervaringen en geef uitleg en tips. Voor sommige ouders is het bijvoorbeeld nieuw dat een boek zonder tekst ook prima is: samen plaatjes kijken en erover praten is goed voor de taalontwikkeling. Of dat het belangrijk is dat je praat met je kind in de taal die jij het beste beheerst. Dat samen praten en liedjes zingen ook heel goed zijn voor de taalontwikkeling. Ik gebruik de input van de ouders zelf. Zoals: lezen vaders voor? In de groep zitten meestal moeders, dat wordt dan een heel leuk gesprek. Ik hoor geregeld dat ouders de masterclass inspirerend vinden en dat ze er thuis mee aan de slag gaan.’

Het totale plaatje

‘De meerwaarde van deze bijeenkomsten zit ’m vooral in het totale plaatje van alles wat ouders aangeboden krijgen op het gebied van taal en lezen. Zij krijgen op verschillende plaatsen

dezelfde boodschap, over hoe zij hun kind kunnen helpen: op het consultatiebureau, op het peutercentrum, bij de VoorleesExpress, op school, in de bibliotheek. Dat is waarom het werkt.’

Het aanbod van de bibliotheek voor de peutercentra van Spelenderwijs

- De ouders die de cursus ‘Goed, beter, best’ volgen (zie pagina 11 en 12) en de groepen die het navolgende borgingstraject uitvoeren, krijgen de bijeenkomst ‘Leesplezier nu, schoolsucces later’. Deze bijeenkomst is zonder kinderen.
- Op de locaties waar ‘Goed, beter, best’ is (geweest), biedt de bibliotheek voor alle ouders de ‘masterclass voorlezen’ aan.
- Daarnaast zijn er nog groepen die elk jaar een bijeenkomst krijgen: het ene jaar de ‘masterclass voorlezen’ en het andere jaar ‘Leesplezier nu, schoolsucces later’.
- Eens per jaar gaan alle peuters (166 groepen) mét hun ouders naar de bibliotheek.

‘De leerkracht krijgt handvatten om het kind echt te zien’

Samen naar de basisschool

Spelenderwijs: warme overdracht

Aan het einde van de peutertijd gaan ouders en medewerkers van het peutercentrum samen in gesprek met de leerkracht van de basisschool. Dat is enorm zinvol, vertelt pedagogisch medewerker Birgit Wormgoor van peutercentrum de Beestenboel in Hoograven.

‘Wij werken veel samen met ouders. Dat begint al met de kennismaking, waarbij we geen vragenlijstje afvinken maar echt een gesprek aangaan over het kind. Daarnaast gaan we bij iedereen een keer thuis op bezoek, en twee keer per jaar maken we een Kijk-registratie die we bespreken met de ouders. In een Kijk-registratie schrijven we welke ontwikkelingen wij zien bij het kind, onder meer op het gebied van taal, motoriek en samen spelen. Maar ook buiten deze vaste contactmomenten spreken we ouders heel vaak. Koffie en thee staan elke ochtend klaar, ze kunnen bij het wegbrengen nog even zelf met hun kind spelen of met ons praten. Ook kunnen ouders altijd een extra afspraak maken voor een gesprek.’

Ook het laatste stukje

‘Sinds een paar jaar doen we ook het laatste stukje samen met ouders: de overdracht naar de basisschool. Dat is een gesprek met de nieuwe

leerkracht van het kind. Hoe dat gesprek precies verloopt, staat niet vast. Meestal doen ouder en ik samen het verhaal, soms is het voor de ouder prettiger als ik bijna het hele verhaal vertel, bijvoorbeeld omdat de ouder de Nederlandse taal niet zo goed beheerst.'

'Vanaf dit punt kunnen zij samen verder'

Ze staat er niet alleen voor

'Ik hoorde laatst nog van een moeder dat ze zo blij was dat ik vooral aan het woord was. Zij keek erg op tegen de leerkracht en durfde daardoor niet goed haar verhaal te doen. "Jij vertelde alles, ik hoefde alleen maar af en toe ja te zeggen." Ook voor mij is het een prettig idee dat zij er niet alleen voor staat, en dat ook háár verhaal goed overkomt. Voorheen sprak ik met de leerkracht en daarna volgde een gesprek tussen ouder en leerkracht. Dan hoopte ik maar dat leerkracht en ouder elkaar goed zouden weten te vinden. Deze nieuwe manier werkt veel beter. Vanaf dit punt kunnen zij samen verder.'

Het plaatje compleet

'Voor de leerkracht is het ook fijn dat hij één verhaal krijgt. Hij kan direct inspelen op talenten en aandachtspunten van het kind. Als je weet wat het kind leuk vindt en goed kan, heb je een mooi begin voor een goede band. De leerkracht krijgt de handvatten om het kind écht te zien. Voor de

ouder verlaagt het de drempel om de leerkracht aan te schieten als er iets is. Zowel ouder als leerkracht hebben meteen bij het eerste gesprek het hele plaatje compleet.'

De optimale begeleiding

'Ik vind het een mooie afsluiting van een periode van anderhalf jaar waarin ik niet alleen het kind, maar ook de meeste ouders heel goed heb leren kennen. Vaak hoor ik er later nog iets over terug van ouders en leerkrachten. Iedereen is er blij mee. Dit is gewoon de optimale manier om een kind te begeleiden naar de basisschool.'

Van peutersvoorziening naar basisonderwijs - leidende principes

- Het kind staat centraal.
- De overgang is een proces: het vraagt tijd en aandacht.
- Een 'warme overdracht' zorgt voor een goede start op school.
- Ouders worden actief betrokken: het is een gezamenlijke verantwoordelijkheid.
- We gaan verstandig en voorzichtig om met alle informatie.

Uit: Utrechts Kwaliteitskader - educatie van het jonge kind

Veel meer dan alleen voorlezen

Ouders: de VoorleesExpress

Noureddine en Zaleha krijgen elke week bezoek van vrijwilliger Lianne van de VoorleesExpress. Ze zijn er enorm blij mee, voor hun kinderen maar ook voor zichzelf.

Zaleha: 'Ik kom uit Spanje. Voorlezen vind ik moeilijk. In het Spaans spreek je gewoon alle letters uit die je ziet. Terwijl ik het hier jarenlang heb gehad over "mijn zoon" totdat ik erachter kwam dat ik "mijn zoon" moest zeggen.'

Noureddine: 'Ik ben als baby uit Marokko naar Nederland gekomen. Mijn moeder was analfabeet, mijn eigen Nederlands is niet perfect. Bovendien werk ik in ploegendiensten. Als ik late dienst heb, zie ik mijn kinderen nauwelijks.'

'Heel gezellig zo met z'n allen op de bank'

Daarna naar bed

Zaleha: 'De juf op school vroeg of ik het leuk zou vinden als er elke week iemand bij ons thuis zou komen om de jongste twee kinderen voor te lezen. Ik zei: schrijf me maar meteen in!'

Noureddine: 'Nu komt Lianne elke maandagavond van zeven tot acht. Een handige tijd: we zijn klaar met eten en na het voorlezen kunnen de kinderen naar bed. Ze zijn vier en acht jaar.'

'De kinderen pakken nu vaker uit zichzelf een boek'

Prinsessenboek

Noureddine: 'We zijn ontzettend blij met Lianne. Ze doet zo veel meer dan voorlezen! Ze stelt vragen, legt moeilijke woorden uit, laat onze dochter van acht ook voorlezen en helpt haar daarbij. Petje af hoor. Heel professioneel. Ze schrijft ook in een speciaal boekje over taalontwikkeling, dat mee naar school gaat. En ze leest ook weleens één kind voor, bijvoorbeeld uit een prinsessenboek voor mijn dochter. Dan leest iemand anders mijn zoon voor. Mijn vrouw, of ik, of een van de oudere kinderen. Heel gezellig zo met z'n allen op de bank.'

Vaker naar de bibliotheek

Zaleha: 'Ik luister altijd mee. Van Lianne leer ik zelf ook nieuwe woorden. Laatst heb ik "erfenis" en "skelet" geleerd. We kijken ook goed hoe Lianne het doet, dan proberen wij het ook zo te doen.'

Noureddine: 'Deze methode werkt goed. De kinderen krijgen veel meer aandacht dan op school. Ze stralen als Lianne komt. Ze pakken vaker uit zichzelf een boek, we gaan ook vaker naar de bibliotheek. Hun taal gaat hard vooruit. Voor mijn kinderen wil ik graag dat zij perfect Nederlands leren. Jammer dat Lianne maar twintig keer komt. Daarna houdt het gewoon op. We gaan haar missen!'

Wat is de VoorleesExpress?

De VoorleesExpress zorgt ervoor dat kinderen met een taalachterstand extra aandacht krijgen. Een half jaar lang komt een vrijwilliger wekelijks bij een gezin thuis om voor te lezen. De VoorleesExpress streeft ernaar dat taal en leesplezier een vaste plek in het gezin krijgen. Stichting Taal doet meer voert in Utrecht de VoorleesExpress uit en bereikt hiermee jaarlijks zo'n tweehonderd gezinnen.

Hou leren leuk

Basisschool Al Hambra:
meer contact en schoolaanbod
voor thuis

Op basisschool Al Hambra in Kanaleneiland krijgen de leerlingen schoolwerk mee naar huis. Maar dit is géén huiswerk. Aan het woord: leerkracht/pedagoog Siham Naimi en moeder Fadua el Khattabi, beiden uit de stuurgroep ouderbetrokkenheid.

El Khattabi: 'Mijn zoontje zit in groep drie. Ik vind het fijn en belangrijk om betrokken te zijn bij wat hij leert en meemaakt op school. Dat hoor ik ook van andere ouders: we willen weten waar ze op school mee bezig zijn en daar thuis mee verder gaan. Maar hoe? Het initiatief voor meer betrokkenheid van ouders is dus deels afkomstig van de ouders zelf. Dat geeft meteen een sterke basis.'

Naimi: 'Ouderbetrokkenheid nemen wij heel serieus. Daarom hebben we samen met ouders een beleidsplan gemaakt. Nieuw is bijvoorbeeld het startgesprek aan het begin van het schooljaar. Dat is een een-op-een-gesprek tussen ouder en leerkracht, waarin vooral de ouder aan het woord komt. Wat verwacht je, waar heb je hulp bij nodig, wat zou je willen? Ook nieuw is dat we de kinderen schoolaanbod mee naar huis geven. Belangrijk: dit is géén huiswerk.'

'School en thuis moeten geen gescheiden werelden zijn'

Kinderen leren spelenderwijs

Naimi: 'Het gaat erom dat je de leerstof thuis spelenderwijs kunt aanbieden. De kleuters hebben bijvoorbeeld het woord vergissen geleerd. Dan ga je thuis niet vragen: wat betekent vergissen? Maar je zegt: oh kijk, je hebt je schoenen verkeerd om aan, we hebben ons vergist! Voor sommige ouders is dat nieuw. Zij denken in termen van leren en straffen, zoals vroeger. Dan leggen we uit dat dat niet de manier is. Kinderen leren nu eenmaal spelenderwijs. Dat is bovendien veel leuker, ook voor de ouders.'

El Khattabi: 'Klopt. Het mooie is dat alle ouders hier open voor staan. Ze zijn er blij mee. Voor sommigen valt er een last van hun schouders. Je hoeft dus niet 's avonds na het eten nog eens met je kind aan tafel om woordjes te stampen. Juist niet! Deze manier van thuis voortborduren op schoolwerk wordt goed uitgelegd in het startgesprek. Daar komen vrijwel alle ouders naartoe. En dat is belangrijk, want met alleen koffieochtenden en infoavonden bereik je lang niet iedereen.'

School is blij met ouders

Naimi: 'Voor de kleuters geven we woordenschat mee naar huis, de oudere kinderen krijgen andere lesstof, waar het kan digitaal. Maar het idee blijft hetzelfde: houd het ontspannen en gezellig.'

El Khattabi: 'Onze directeur zei het heel mooi, vind ik: school en thuis moeten in elkaars verlengde liggen. Het zijn geen twee gescheiden werelden. School ligt in het verlengde van de opvoeding en thuis ligt in het verlengde van het

onderwijs. Zo zie ik het ook. Het is ook fijn om te zien dat de leerkrachten en de directeur zo blij zijn met ouders. Ze zien ons als gelijkwaardige gesprekspartners.'

'De drempels zijn weg'

Positiever gesprek

Naimi: 'De rapportgesprekken doen we ook anders. Voorheen lag de nadruk toch vaak op wat er niet goed ging. Nu voeren we een veel positiever gesprek. We geven onze kernwaarden mee: participeren, taalontwikkeling en een positieve benadering, en we leggen uit hoe ouders daar thuis verder mee kunnen. Dat werkt heel prettig. Ouders bedanken ons. Ze zijn enorm gemotiveerd. En wat ik ook zie: ouders communiceren nu veel meer ontspannen met ons. We staan in verbinding met elkaar. Ze durven zichzelf te zijn, met al hun vragen en twijfels en zorgen. De drempels zijn weg.'

Kernwaarden van Al Hambra

De kernwaarden van Al Hambra zijn participeren, taalontwikkeling en positief benaderen. Siham: 'Bij participeren kun je denken aan samen kleine klusjes in huis doen. Taalontwikkeling bevorder je bijvoorbeeld door voorlezen, dat is heel belangrijk. Beheers je het Nederlands niet goed, ga dan naar een voorleesochtend in de bibliotheek of vraag de VoorleesExpress bij je thuis. Positief benaderen is het benoemen wat goed gaat. Deze kernwaarden vormen ons fundament.'

Vaders in de spotlight

Basisschool De Schakel: activiteiten voor vaders en kinderen

Leerkracht Robin Kuijpers van basisschool De Schakel in Overvecht trekt elk jaar met een grote groep het bos in. Ook zet hij één dag per jaar de aula vol met hout en gereedschap. Deze speurtochten en klusdagen zijn speciaal voor vaders. En hun kinderen natuurlijk.

‘Voor moeders hebben we goedbezochte inloopochtenden. Veel vaders kunnen dan niet of hebben er geen zin in. Vaders houden meer van praktische dingen. Zo begon ik zes jaar geleden met een voetbaltoernooi. Dat was leuk, maar wel veel werk voor mij alleen, en ook heel competitief. Ik ging kijken naar wat nog meer geschikt is voor vaders en kinderen. De grootste successen zijn de jaarlijkse speurtocht en de klusdag. Allebei op zaterdag, dan kunnen de meeste vaders.’

Ook met kleuters, ook met meisjes

‘Ouders hebben veel invloed op kinderen. Op school doen wij maar een stukje. Het meeste gebeurt thuis. En dus is het goed voor kinderen als school en thuis op elkaar aansluiten. Daarnaast willen we een bredere ontwikkeling stimu-

leren. We moeten veel schooltijd besteden aan taal, dat hebben deze kinderen nodig. Maar spelen en bewegen is ook belangrijk. Je hoeft niet meteen op een sportclub te gaan, je kunt ook naar het bos. Dat laten we zien: zo kun je óók je zaterdag besteden. Ik wil ouders inspireren met nieuwe activiteiten die je leuk met kinderen kan doen. Ook met kleuters, en zeker ook met meisjes.’

‘We hebben samen een leuke dag gehad, dus ze spreken ons makkelijker aan’

Hekken voor de schooltuin

‘De speurtocht is elk jaar in september. Vorig jaar liepen we met honderd man door het bos. Prachtig! Niet dat het makkelijk is om vaders mee te krijgen. Ik doe er veel moeite voor. Maar het werkt dus wel. Op een klusdag zetten we de aula vol met hout en gereedschap. We maken grote dingen: borden met teksten, kisten en bakken voor de kleuters, hekken voor de schooltuin.’

Op de achtergrond

‘Ik ben graag flexibel: als een moeder wil komen klussen, prima. Maar ik wil wel de vaders in de spotlight zetten. Zij staan wat meer op de achtergrond. Dat geldt ongetwijfeld niet voor alle

vaders, maar deze vaders zijn minder vaak op school en doen thuis ook minder met hun kinderen. En wát die vaders dan doen, in het weekend en 's avonds en in de vakanties, dat zijn dus juist heel belangrijke momenten voor de kinderen. Dat maakt het zo waardevol om iets met vaders en kinderen samen te doen.'

'Zo kun je óók je zaterdag besteden'

Makkelijker de klas in

'Het gaat ons ook om de relatie tussen ouders en school. Daar helpen deze bijzondere dagen enorm bij. Vaders komen nu ook vaker naar een sportdag of een feest. Ze lopen makkelijker de klas binnen. We hebben samen een leuke dag gehad, dus ze spreken ons makkelijker aan. Ook als er iets moeilijks is. Er is meer dialoog. Daar zijn de ouders zelf ook weer blij mee!'

Vaderdenktank

Onder de naam 'vaderdenktank' organiseert De Schakel zo'n twee keer per jaar discussieavonden voor vaders. Kuijpers: 'Over praktische onderwerpen, liefst met een beetje pit. Geloof en radicalisering, sociale media, pesten op internet. We vertellen hoe deze onderwerpen aan bod komen tijdens de les en praten erover met de vaders. We hoeven niet dezelfde mening te hebben. Het gaat om de dialoog.'

**‘De ouders
kennen elkaar,
ze durven te
praten’**

Twee auto's = acht wielen

**Basisschool Joannes XXIII:
bijeenkomsten voor ouders
per klas**

**Op basisschool Joannes XXIII in Overvecht
denken de ouders zelf na over wat zij thuis
kunnen doen om hun kind te helpen.
Directeur Ronald Koopman is enthousiast.**

‘Wij proberen al jaren om ouders te vinden voor hand- en spandiensten op school. Dat valt niet mee. Vorig jaar hebben we het roer omgegooid. We pakken het anders aan en het gaat ons nu ook om iets anders: om het betrekken van de ouders bij een goede ontwikkeling van de kinderen, en dan niet op school maar juist thuis. Dat is noodzakelijk. Veel van onze kinderen doen thuis weinig, ze hebben niet veel speelgoed en boeken, ze mogen niet buiten spelen. Terwijl ze hier al binnen zijn gekomen met een achterstand. Als je niet in actie komt, wordt die achterstand alleen maar groter.’

Kleinschalige bijeenkomsten

‘We organiseren bijeenkomsten per klas en per schoolvak. Vorig jaar begonnen we met rekenen in groep drie. Alleen de ouders van de kinderen uit die klas komen. Dat kleinschalige is een succesfactor: de ouders kennen elkaar, ze

durven te praten. In een grotere groep werkt het al meteen een stuk minder goed. De bijeenkomst is onder schooltijd. Ik neem zelf de klas over. Zo geven we aan hoe belangrijk we dit vinden.'

Iets nieuws

'Op de bijeenkomst legt de leerkracht uit wat de kinderen leren op school, bijvoorbeeld over plus en min en automatiseren. En dan komt er iets nieuws. We vragen de ouders: wat kun jij thuis doen om je kind te helpen met rekenen? De leerkracht zegt dus níet wat de ouders moeten doen. Ze gaan zelf nadenken over voorbeelden. Later komt er een tweede bijeenkomst waarin de ouders vertellen wat ze hebben bedacht.'

Zelfvertrouwen geven

'Wat we mee willen geven is dat de ontwikkeling van een kind niet stil moet staan op het moment dat je hier de deur uit loopt. Tijdens de wandeling naar huis kun je je kind bijvoorbeeld wijzen op een geparkeerde auto: hoeveel wielen heeft die? En daar staan twee auto's, hoeveel wielen zijn dat bij elkaar? Om dat soort voorbeelden gaat het. We willen de ouders zelfvertrouwen geven: dit kun je zelf bedenken. Wij weten niet alles beter.'

'Daarnaast proberen we de ouders te bewegen om elkaar te helpen, een soort buddysysteem. De ene ouder is namelijk beter in staat om thuis zijn kind te helpen dan de andere ouder. Help en ondersteun elkaar!'

'Wij weten niet alles beter'

Hoopvol

'We weten nog niet wat de ouders nu echt thuis doen met hun kinderen. Dus wat het oplevert voor de kinderen moet ook nog blijken. Maar alleen al de opkomst was een enorm succes, vrijwel alle ouders waren er. Dat hadden we nog nooit eerder meegemaakt. Vervolgens gingen de ouders enthousiast aan de slag met voorbeelden zoeken. Ze hebben ons ook gevraagd om hiermee verder te gaan voor andere klassen en andere vakken. Wat we natuurlijk gaan doen! Dit alles vind ik hoopvol. Het heeft echt kans van slagen.'

De bijeenkomsten: wie en wat

Voor:	ouders van groep 3
Onderwerp:	rekenen op school en thuis
Opkomst:	bijna 100% (twee zieken)
Binnenkort:	bijeenkomsten voor ouders van groep 4 over begrijpend lezen

Iedereen kan schitteren

Basisschool De Blauwe Aventurijn: Schittertijd

Op basisschool De Blauwe Aventurijn in Hoograven verzorgen ouders workshops voor de kinderen. Een van die ouders is Astrid Prickaerts.

‘Schittertijd is een serie workshops voor kinderen. Het aanbod is enorm breed. Even uit mijn hoofd: taekwondo, een flipperkast bouwen, scheikunde, yoga, zingen, dansen, tekenen, programmeren. En nog veel meer, telkens ook weer nieuwe. Kinderen kiezen zelf welke workshop ze het leukste vinden en zijn dan drie keer met dit onderwerp bezig. De workshops worden gegeven door ouders, leerkrachten en externen.’

Sesamstraat

‘Ik heb voor Sesamstraat gewerkt. De bedenker van Sesamstraat begon ooit met sokpoppen. Zo kwam ik op het idee: sokpoppen maken! Ik gaf voor het eerst een workshop aan kinderen en vond het best spannend. Maar vooral erg leuk! Ik doe het voor de kinderen: zij krijgen mooie nieuwe mogelijkheden aangeboden. Dat vind ik belangrijk.’

Even proeven

'We hebben heel verschillende, grappige en mooie sokpoppen gemaakt. En de kinderen hebben iets geleerd over handwerken, poppen-spel en theater, ze hebben elkaar beter leren kennen en nieuwe dingen ontdekt. Daar gaat het eigenlijk om, vind ik. Dat je als kind even kunt proeven aan van alles. Zo kom je er steeds beter achter wat je ligt.'

'Een prachtig initiatief, waar we allemaal van leren'

Onder de tafel

'We sluiten Schittertijd altijd feestelijk af met presentaties van alle workshops. Mijn groepje zat onder een lange tafel met een doek eroverheen. Tijdens een vrolijk lied kwamen een voor een de sokpoppen tevoorschijn, alsof de sokken meezongen. Deden de kinderen zo leuk!'

Respect voor leerkrachten

'Een mooie bijkomstigheid is dat ik zelf ook veel geleerd heb. Dingen gaan bijvoorbeeld anders dan je had gepland en dat is wel improviseren. Ik heb meer respect gekregen voor leerkrachten. Ik heb nieuwe kinderen leren kennen en een betere relatie met de school. Je voelt je er toch meer thuis dan wanneer je alleen maar je kind brengt en haalt. Schittertijd is een prachtig initiatief, waar we allemaal van leren. Het geeft verbondenheid op een speelse manier.'

Myriam Rijks, directeur van De Blauwe Aventurijn:

Dit werkt gewoon echt

'Schitteren past bij onze naam natuurlijk, maar wij vinden schitteren ook inhoudelijk belangrijk. Kinderen laten schitteren is de kern van onze visie op cultuureducatie. Een groot aantal van onze leerlingen komt van huis uit niet makkelijk in aanraking met een breed cultureel aanbod. Er is zo veel om te ontdekken! Schitteren is niet perse dat je ergens supergoed in bent. Het gaat om nieuwe dingen leren kennen.'

'Er is zo veel om te ontdekken'

'Ouders en leerkrachten hebben ook talenten die wij niet kennen. Dat, gecombineerd met de wens voor een veelzijdiger aanbod voor de kinderen, heeft geleid tot Schittertijd. Ook de ouders en de leerkrachten schitteren!'

'Zo bereiken wij meer ouders dan voorheen. Ouderbetrokkenheid heeft een positieve invloed op de prestaties van de kinderen. Daarnaast zie je meer wederzijds begrip ontstaan. Alle contacten zijn makkelijker geworden. Dit werkt gewoon echt. En boven alles: het is hartstikke leuk.'

Myriam Rijks (links) en Astrid Prickaerts

Dit is Schittertijd

- Workshops:** onder meer sport, creativiteit, techniek, expressie, muziek, natuur, literatuur, beeldende kunst
- Hoeveel:** een serie van drie workshops, 15-20 verschillende workshops per keer + afsluitende presentatie
- Door:** ouders, leerkrachten, externen
- Voor:** alle kinderen van De Blauwe Aventurijn
- Wanneer:** twee keer per jaar, telkens 3 x 1,5 uur

Colofon

Uitgave: 2 eemte Utrecht

Tekst: Anneke Paul, Utrecht

Fotografie tenzij anders vermeld: Norbert Waalboer Fotografie, Utrecht

Vormgeving: Kris Kras conte³t, conteΔt and design, Utrecht

Druk: December 2017

Productcode is 2017-2410.1

